

Pr. Izhaja vsaki dan.
red ob nedeljah in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 3. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.
Glasne in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. sveder. — Cene oglasov 16 st. na vrsto peti; posamične, smrtne, javne zbirave in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konzorcij lista „Edinost“. — Nacionalna tiskarna konzorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštne-hranilni račun št. 652.841.

Brzjavne vesti.

Baron Hein.

LJUBLJANA 11. Bivši deželni predsednik in sedanji sekijski načelnik baron Hein je danes zapustil Ljubljano ter se je podal na svoje novo mesto.

Koroški deželni zbor.

CELOVEC 11. Deželni glavar je danes s pogovorom otvoril deželni zbor.

Cesarjev dar.

DUNAJ 11. Cesar je daroval za prizadeje po potresu v Kalabriji 10.000 frankov.

Cesar Viljem v Bračdanah.

DUNAJ 11. »Zeit« poroča iz Berlina, da se cesar Viljem poda dne 30. t. m. v Bračdane, da vrne obisk našemu kralju.

Baron Fejervary.

BUDIMPEŠTA 11. Ministerski predsednik baron Fejervary se je popoldne podal na Dunaj in bo jutri vsprejet od cesarja v avdienci.

BUDIMPEŠTA 11. Razun ministerskega predsednika barona Fejervarya, sta danes popoldne odpotovala na Dunaj tudi ministri Kristoffy in Lasyi.

BUDIMPEŠTA 11. Ogrski biro poroča z Dunaja: Ministerski predsednik baron Fejervary, ki je dospel semkaj ob 7. uri sveder, bo jutri predpoludne, po splošnih avdiencah, vsprejet od cesarja v posebni avdienci.

BUDIMPEŠTA 11. Potiv, ki ga je ministerski predsednik baron Fejervary prejel, naj pride na Dunaj, tolmačijo tukaj tako, da bo jutri ministerstvo Fejervaryjevo reaktivirano. Naloge, ki jih prevzame Fejervary, bodo označene v posebnem cesarskem reskriptu, spisanem v obliki manifesta.

Dijete ogrskih državnih poslancev.

BUDIMPEŠTA 11. (Ogr. brz. biro.) Gospodarski odtok poslanske zbornice je imel danes pod predsedstvom predsednika Justha posvetovanje, na katerem je bilo sklenjeno, da se morajo državnim poslancem izplačati dijete in pavšali za stanovanja, ki bodo plačani meseca novembra. Predsednik je nakažal razpolni blagajni, da stavi dotične svote na razpolago.

Državni poslanec Drexel.

FELDKIRCH 11. Državni poslanec Ivan Drexel je danes predpoludne tukaj umrl.

Avstrijske ruske trgovinske pogodbe.

PETROGRAD 11. Dne 19. t. m. se podasta pomočnika finančnega ministerstva, Timirjasev in Lengovoj, ravnatelj oddelka za industrijo, v Ženevo, kjer se bodo vršila pogajanja glede sklepa trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

PODLISTEK.

311

Prokletstvo.

Epigonijski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O. S.

— Ne tako, je rekel Miroslav, ne zavestuje prav! Čakaj! Ti obvežem jaz. Dijak je pokleknil in popravil obvezo.

— Tako, je rekel, je dobro za sedaj, ali, Joško, pojdi z menoj. Ker si tudi ti iz Trnave, sprovedem te na svoje stanovanje, izperem ti rano in dam ti mazila za rano.

— Bog te blagoslovil, gospod dijak, je rekel orožnik. Dijak ga je prijel pod roko in odšla sta oba.

Na nevesele glasove, ki so jih begunci prinesli z bližnjega tojišča, so osupnili kapteljaki ljudje, nekoliko iz strahu, da bi mogli Gričani navaliti na to stran ter povrniti hudo za sramoto, nekoliko pa, ker je bilo kapteljake sram, da so priprosti ševljariji grški potokli škofovo četo. Slet se je

Švedsko vojaštvo odpuščeno na dopust.

STOKHOLM 11. Danes je bilo izdano povelje, naj se vojni dolžnosti zavezano moštvo vojne mornarice čim prej, najpozneje do 18. t. m. odpusti iz službe, tako naj se umakne od zapadne meje tudi tjakaj poslani čete.

Zaroka princa Eitel Friderika.

GLÜCKSBURG 11. Pruski princ Eitel Friderik se je zaročil z vojvodinjo Sofijo Karlovo Oldenburško.

Sneg v Alpah.

SOLNOGRAD 11. Danes po noči je zapadlo tukaj mnogo snega. Iz vse dežele, iziasti z gor poročajo, da je povsod močno snežilo. Drevje je močno poškodovano. V gorah je snega 25 cm na debelo.

Švedska obrežna eskadra.

GOETEBORG 11. Švedska obrežna eskadra odpluje danes popoldne od tukaj v Karlskrono, kjer se razide.

Mirovna konferenca.

CETINJE 11. Ogrska vlada se je odzvala pozivu carja Nikolaja ter se udeleži mirovne konference.

Poroča vojvode Karola Saško-Koburg-Gotaškega.

GLÜCKSBURG 11. Danes se je vršila civilna poroka vojvode Karola Elvarda Saško-Koburg-Gotaškega s princesijo Viktorijo Adelaido Holstein-Glücksburško.

Kolera na Pruskem.

BEROLIN 11. Od večerja do danes opoldne ni bil prijavljen noben slučaj kolere.

Otvoritev španske zbornice.

MADRID 11. Kralj Alfonz je danes popoldne otvoril zbornico s prestolinim govorom, v katerem se najprej povdarja, da so odločaji do inozemskih držav presrečni in ugodni za sklepanje trgovinskih pogodb. Glede poganj v Maroku, katerih se Španija dejansko udeležuje, je vlada vsprejela princip konference. Ista se sestane na španskih tleh. Prestolni govor naznanja več vladnih predlog, glede prenosne sodišč in policije, organizacije delavstva, nadalje glede poslovanja španske banke, vojske naobzabe, ustvaritve nove flote, nakupa vojnega materiala itd.

Španski kralj.

MADRID 11. Kralj Alfonz bo povodom svojega potovanja na Nemško bival v Berlinu od 6. do 12. novembra. Kralja bo najbrž spremljal minister vnanjih stvari.

Karlstadski dogovor pred švedskimi zbornicami.

STOKHOLM 11. Poročilo posebnega odseka o karlstadskem dogovoru je bilo danes popoldne predloženo obema zbornicama. Po-

kudoval in razburjal, zakaj se ni ljudem poslala pomoč. Gospod Grga pak je bil tako gotov svoje zmage, da je mislil, da za ševljarije ne treba večega junaka nego je Niko Gregorovič. Seveda se je hudo prevaril.

— Sramota je, je klical mali suknar, da se toliko zdravih glav meče v žrelo tem lopovom. Vsa sreča je še, da so ti orožniki kmetje, da niso bolji mestni ljudje, ki so poginili v Nemški vesi.

— Saj je bil tudi plemič med njimi, zaletel se mu je sosed v besedo.

— Torej je starcu Nikič odletela glava, je rekel suknar na pol v šali. Ej, ej, srečni njegovi upniki! Kar so mu dali, to si morejo zapeti za uho sodnjega dne. Nu, vsaj na dalje se ne more več zadolževati Nikiča. Moj Bog, jaz sem si vedno mislil, da tega pijanca elivoka vrže v grob, a pokončalo ga je junaško sekance. Pri Bogu in duši: tega ni zaslužil ta stari jezikevec.

— Uh! je zatulil suknar, dvignil pesti in zakrival z zobmi, hotel bi opasati meč, sgrabit za kopje, in vreči se preko mosta na oze malopridneža, da se maščujem za to sramoto. Podavil bi vse te ševljarije,

sehnj odsek je soglasno predlagal, naj se dogovor odobri izrekš. nana, da bodo pogodbe, ki se sklenejo skupno z dogovorom, sestavljene v francoskem jeziku, kar utegne priti do razsodiščnih razsodb.

Dogodki na Ruskem.

MOSKVA 11. Štrajk tovarniških delavcev se čimdalje bolj širi. Delavci več tovarn so prisilili en del delavcev v delavnica brestske železnice, da so ustavili delo. Te delavnice stražijo vojniki.

Črkostavci protestujejo, da so se udeležili nemirov. Sklenili so, da ostanejo doma in da se več ne prikažejo na ulicah v skupinah.

Govor

dra. Otokarja Rybářa na javnem shodu dne 8. septembra.

(Dalje.)

In takoj se je pojavila ideja združenja vseh Slovencev v jedno upravno celoto, v zedinjeno Slovenijo. V raznih oblikah in na raznih krajih, od navdušenega poziva dunajskih vseučiliščnikov v »Novicah« do konkretnih predlogov dra. Kavčiča v dunajskem državnem zboru in kasneje v ustanovnem odboru se je vedno ponavljala zahteva po združenju Sloveniji, to je po združenju Slovencev v jedno teritorialno celoto.

Do tega ni prišlo. Leta 1849. je nastopila reakcija, ki je udušila vse nade, pokopala vse lepe načrte. No, iste politične in narodne zavesti v Slovenceh ni več ugasnila, temveč je mogočno zaplapolala zopet l. 1867. Nesrečno leto 1866. je izsililo avstrijskim narodom zašlejšeno ustavo in takrat trajno. Komaj so se smeli Slovence zopet avtonodnej gibanj, začeli so sklicevati velike shode, tabore, na katerih so reklamirali svoje pravice.

Iz zopet zahteva po zedinjeni Sloveniji! No, polagoma je navdušenost pojema, in vedno bolj so stopile namesto vseh slovenskih, strankarske zahteve in borbe. Da, prišlo je tako daleč, da se slovenske stranke kar očitno vežejo s tujimi strankami proti slovenskim lastnim rojakom.

Tako ne more iti naprej, da brez programa, brez enotne organizacije zapadamo v vedno hujši strankarski boj, ki mora osliniti narodno moč in pripraviti zmago našim narodnim nasprotnikom, ki nas napadajo od vseh strani z največjo besnostjo in podpirani od vlade.

Pri nas v Trstu se niso še razvili strankarski boji, akoravno se od izvestne tuje-roodne strani skuša na vse kriplje zasejati seme razdora tudi med nas. Mi smo do sedaj še edini in globoko čutimo potrebo

s temi svojimi pestmi — in suknar je stisnil zopet svoje pesti ter zakrival z zobmi.

— Pojdi, pojdi, se je zasmejal sosed krojač, moj dragi suknar, tvoj jezik je daljši, nego si ti, a tvoje junaštvo se deja raztrgati kakor tvoji konci. Jaz vsaj te nisem še videl, da bi se bil ti z nožem dvignil, pa bilo tudi na dojenčka. A ko te je ravno volja poigrati se po junaški, pa skoči ti Goljat na ševljarije.

— Molči ti, kozliček in osliček, menda je v meni več krvi, nego pod tvojo podkpano kožo, ali suknar se je domislil nečesa in se obrnil do bednja, čemu bi se trudili, čemu nalivali preko mosta, saj imamo tu na bedaju prvega ševljarija, največega lopova Tomo Štabela, tu ga imamo in nad njim se maščujemo. Vlečimo ga, tolčimo ga, ubijmo ga, naj on plača za vse.

Na ta besni krik suknarja, se je razvnela vsa gruča ljudi in kakor grom so odmevale besede:

— Ubijmo ga, naj on plača za vse, a v tem je že tat Martin udaril ševljarija na bednju, da je ta začel emahovati. O tem je krčal brezubi malopridnež:

varovanja vseslovenskih interesov.

Ne bo se nam torej menda zamerjalo, če povzdigamo svoj glas, če zopet enkrat javno in glasno izrazimo žaljo po tesnejem združenju vseh Slovencev. To je v prvi vrsti v našem interesu, da namreč ne podležemo tujemu navalu, a tudi v interesu naših rojakov v severnih krajih, da namreč ne izgubijo najvažnejše točke, da si ohranijo važen trgovski emporij, prevažno pot do morja: vrata v široki svet.

Kolike važnosti je dobro morisko pristanišče, to je pokazala rusko-japonska vojna, ki je nastala le valed tega, ker je Rusija hotela za svojo trgovino in za svojo floto imeti dobra pristanišča (Daljai in Port Artur) na daljnem Vstoku, mej tem ko je hotela Japonska to preprečiti, da Rusijo odreže od morja in s tem sebi zagotovi v Aziji neomejeno gospodstvo.

Kar je imel biti za Ruse Port Artur, to je za nas Slovence Trst! Brez Trsta bi bili mi Slovenci omejeni na poljedelake okraje in vse naše gospodarsko življenje bi se moralo omejati na proizvajanje poljakih in gozdnih pridelkov.

Res žalostno bi bilo, da bi mi Slovenci, ki smo še pred malo desetletij sestavljali na tržaškem ozemlju 60% vsega prebivalstva, morali položiti orožje in se odmakniti od morja! In to le valed zaslepljenosti naših rojakov v središču Slovenije.

Skrajničas je, da se osvestimo in da zopet oživimo vse slovenske zahteve.

Kakor sem omenil, zahtevali so prej zedinjeno Slovenijo, teritorialno ločitev od naših sosedov: teritorialno avtonomijo.

Tu moram na kratko razložiti, kaj je avtonomija.

Pravica do samouprave in lastnega zakonodajstva in sicer so avtonomni teritoriji ali pa skupine ljudi z enakimi interesi. V prvo vrsto spadajo občine, kronovine, v drugo n. pr. zdravniške in odvetniške zbornice, trgovske zbornice.

Pri teritorialni avtonomiji bi se vse dežele, obljudene od ene narodaosti, združile v eno kronovino. Zastopniki te ideje so danes Čehi.

Ideja je neizvedljiva, oziroma nepraktična. Dokaz: češki deželni zbor, ki ne funkcionira.

Sploh je skoraj nemogoče teritorije tako zaokrožiti, da ne bi bilo v njih tujerodnih manjšin: kaj bi bilo s Trstom in drugimi mesti na slovenskem ozemlju? Vedno bi ostalo nekoliko Slovencev zunaj Slovenije, ki bi se obupno borili za svoj obstanek a istotako bi na našem ozemlju ostali tujerodni otoki, ki bi nam negajali in nas ovirali v razvitku,

— Naj Tomica plača za vse! In obrnivši se na peti, zakrohotal se je na glas. Ostali ljudje so tulili kakor gladni volkovi proti bednju, da potegnejo doli Štabela. Sto in sto pesti se je dvigalo proti nesrečnemu, sto jeznih oči je žarelo na njega, in že ga je bil pograbil tat, da ga vrže v roke besnih ljudi. Ali v ta hip je skočil, ne da bi ga bil kdo opazil, pred bedenj Miroslav Šišaković, ki se je bil povrnil iz svojega stanovanja na to tužno pozorišče. Sicer plah prosjak-dijak, kakor da je v hipu postal orjak. Drzno se je dvigala njegova glava in pod visokim čelom so plamtele te sicer motne in plabe oči, kakor da lev kljubuje svojim pogledom vsej gonji, nosnici sta se širili, ustnici tresli od pravične jeze, a svoji suhi roki je razširil na široko, kakor da se hoče spoprijeti z vsem svetom. Jeza, pravičnost, prezir, dostojanstvo človeka, a vse to je v ta hip trepetalo na blestem obrazu dijaka-prosjaka ter ga storilo človeka med ostalimi ljudmi, junaka med plašljivci.

(Pride ša.)

oziroma narodnostni boj bi se nadaljeval v kljub avtonomiji.

Treba najti torej drug način ločitve in to bi bila narodna avtonomija, združevanje vseh pripadnikov ene narodnosti v eno upravno skupino brez ozira na teritorij. Nekaj analognega imamo n. pr. v cerkvenih občinah.

Mi se danes niti najmanj ne brigamo za to, če si židje sldajo svoj tempelj, ali protestantje svojo cerkev. Ako pa bi bili združeni v cerkvenih stvarih, bi se ravno tako prepirali, kakor se sedaj prepiramo za narodno šolo.

Tudi potrebna je narodna avtonomija.

Naša stara Avstrija poka na vseh krajih in krajih, parlamentarna mašina se je ustavila, sam prestol je v nevarnosti, in to vse radi narodnostnega boja, ker vsaki narod zahteva za se svoje pravice, a nekateri tudi predprave. In glejte, narodi v Avstriji ne eksistirajo za državo, namreč ne eksistirajo juridično, pravno ali zakonito. Naši zakoni ne poznajo in ne priznavajo narodov.

Vi poročate: saj zagotavlja čl. 19 naše ustave enakopravnost vsem narodom v državi, pravice do varovanja narodnosti in jezika: v šoli, uradih in javnem življenju! Ako bi bilo to res, potem bi smeli narodi zahtevati šol, nastopati pred sodišči in zahtevati varovanje svojih pravic. To pa ne morejo, ker nimajo zastopnikov. Nastopati morajo posamičniki.

Ako bi se hotel minister s kakim narodom pogoditi za kako stvar, do koga naj se obrne? Vi poročate: do poslancev. No, to niso poslanci tistega naroda, temveč poslanci tega ali tega okraja, ki je sestavljen od več narodnosti. In celó, če je več okrajev obljubljenih samo od ene narodnosti, je stvar ista. Vzemimo takoj nas Slovence. Slovenski poslanci so zastopniki slovenskih volilcev a ne slovenskega naroda. Saj bi tudi pršli v zadrego, ako bi poslušali slovenske poslance o narodnih zahtevah. Koga naj poslušamo: liberalce ali klerikale?

Volilci nimajo volilne pravice ker pripadajo tej ali oni narodnosti, temveč zato, ker plačujejo davke brez ozira na narodnost. (Pride še).

Ustanovni zbor

„Slovenske sokolske zaveze“.

(Dolge.)

Na to je prekinil starosta zborovanje.

Popoldne ob 2. in pol je otvoril zborovanje starosta dr. Ravnihar ter naznanil, da se je odposlanstvo skoro eno uro mudilo pri dr. Murniku, ki pa v kljub negovarjanju ni hotel prevzeti načelstva.

Brat Josip Zadel je predlagal na to, ob splošnem pritjevanju načelnikom brata Josipa Smertnika, načelnika celjskemu Sokolu S solzami v očeh, ki mu jih je izvabila žalost vseh dopoldanskih dogodkov, je odklanjal sprva br. Smertnik po nudenju mu načelstvo. Po daljšem negovarjanju pa vendar vprejel izvolitev ob velikem navdušenju.

Med slušajnostai je predlagal dr. Josip Strašek, starosta Soko'a v Brezicah, da naj bo prihodnje zborovanje »Zveze« v Brezicah, kateri predlog je obveljal ob soglasnem pritrdilu.

Starosta »Savinskega Sokola« br. Rudolf Pevce pa je vabil na 25. letaico »Sokola« v Mozirji, ki bo prihodnje leto.

Ker se ni oglasil nihče več k besedi, zaključil je starosta dr. Ravnihar zborovanje. Današnji dan, je rekel starosta, je zgodovinskega pomena za slovensko sokolstvo: ta dan dela razdobje med minolostjo in bodočnostjo. Dokazuje na eni strani, da je slovensko sokolstvo, počasi sicer, toda vztrajno rastlo in da stoji danes na višini, ki je dosihmal še ni bilo doseglo.

To trdim tako glede številca društev, glede številnosti članstva, kolikor glede mnovanja članstva. Pa tudi dopoldanski dogodki ostanejo v naši zgodovini v neizbrisnem spominu.

Vse tem dogodkom pa smemo trditi, da so slovenskemu sokolstvu vzrasle paroti, ono je postalo godno za višji polet, ki naj mu ga omogočuje ravno »Slovenska sokolska zveza«. Ako zastopajo posamična naša društva v svojem dosedanem takoreč zasebnem

delovanju minolost, potem pripada zvezi — bodočnost. Njej je izročena naloga, da dvigne sokolstvo razmeroma do one sile, kakor jo ima v bratih Čehih, naših učiteljih — češko sokolstvo. Dati moramo našemu sokolstvu ono široko podlago, da se bo na njej utrdil narod slovenski v svojih širokih množicah. Kajti le tedaj bomo smeli govoriti o vplivu sokolstva na narod, le tedaj sado bi sokolstvo svoj pomen; (Pritjevanje). Ako tega ni, ostane sokolstvo sicer lepa, za posamičnike tudi potrebna a v splošnem brezpomembna igrača.

Zato pa je naloga, ki jo prevzema »Zveza«, tešavna in polna odgovornosti. In kakor se radujemo dneva ustanovitve »Zveze«, tako polni resnosti moramo iti na delo, ki je in ostane glavni delež novi organizaciji. Od tega našega dela bo zavieno, bodo-li kedaj pozni naši rodovi blagoslovili današnji dan, ali ga prepro v globoki pozabnosti. In da bi bilo prvo, to želimo jaz, to želite z mano vsi, ki ste iz vse Slovenije poleteli na sokolski ta parlament, ki pa je, žal, dopoldne kazal žalostno podobo ostalih naših parlamentov. Torej pogumno naprej, na delo! Na zdar!

Mnogoštevilno obiskani zbor je zapel v iskrenem in svetem navdušenju našo himno, »Hej Slovani«, ki je s tem postala naše geslo.

Po zborovanju je imel prvo sejo v učiteljski zbor.

Reška resolucija.

Posl. Biankini je bil menda med njimi, ki niso soglašali s resolucijo, ki jo je vprejela konferenca poslancev na Reki. Tem zanimiveje je, kakor piše o sklepih reške konference zadarski »Narodni list«, ki ga ureduje isti posl. Biankini.

Reška resolucija — pravi — pomenja znamenit preobrat v hrvaški politiki. Onemu ki je pazno sledil dogodkom zadnjih let, ne bodo ti najmanj nejasni vzroki temu preobratu. Ta je logična konsekvencija teh dogodkov in istočasno dokaz, kako se politično delovanje ne more napravljati odvisno od gotovih dogem, ampak se razvija razmeram primerno kakor vraki delavni organizem.

Na to znača »Narodni list« leto 1903. kakor razpote, ko je hrvaška politika ubrala drugo pot. Venec polčn pred Jelačičev spomenik z razpisom: »Ustaj bane, Hrvaška te zove«, je bil preluknan od evince avstrijskih vojakov. Zaprti vrata Hofburga na Dunaju pred hrvaškimi poslanci so ostala neizbrisno sled v duši hrvaškega naroda. A ko se še uzačuje stoletni sistem osiromaševanja eksploatacije v Dalmaciji, potem nam je jaseen vzrok ki je bil odločilen za veliko večino udeležencev na reškem sestanku, da so vprejeli ono resolucijo. Prigovarjalo se je od nekih strani, da resolucija ne označuje končnih narodnih ciljev. Na to odgovarja »Narodni list«, da se je resolucija omejila na minimum iz razloga, ker udeležencem ni bilo do javnih deklaracij, ampak do stvarnega vspeha. Shod je računal s faktičnimi dejstvi, postavil na realna tla, da ustvari predpogoje razvoju na vseh poljih narodnega življenja.

Če resolucije niso podpisali vsi udeleženci, ne pomenja to, da bodo oni na poti akciji, ki je zasnovana v resoluciji. Več razlogov je, ki so nekatere poslance prisilili v rezervo, izlasti pa ta, da ni bilo od madjarske kompetentne strani podano nikako jamstvo, da se bodo hrvaške zahteve pozneje uvaževale. Oni, ki niso podpisali, so hoteli, da bi se ne prenašli. Nekaterim ni stilizacija ugajala. Ako se že določi kooperacija z Madjari, so hoteli ti še veliko ostreje resolucijo, v kateri bi bili navedeni vsi vzroki temu preobratu. Nikakor pa ni bilo nesoglasja, ki bi zmanjševalo vrednost reškega sklepa. Ako bodo Madjari — tako zaključuje »Narodni list« — uvaževali hrvaške zahteve, potem ni dvoma da postane reška resolucija »vade mecum« vsej hrvaški opoziciji.

Ogrska kriza.

V magatski zbornici je člen Kcsutove stranke, baron Desiderij Proszny v daljšem govoru utemeljeval predlog, češ, da magatska zbornica ne more posredovati v obstoječi krizi, ker se poslanska zbornica ponovno odgaja. Magatska zbornica pričakuje želja, da odgovori krons za adreso državnega zbora. Grc Viktor Seeseny je isjavil, da ni

možno, da bi prišlo do sporazumljenja med krons in narodom, ako se ne ugoti zahtevam naroda. Zoltan Bröy je stavil na to sklepni predlog, katerega je zbornica vprejela.

Ogrska zbornica bo razpuščena.

»Wiener Allg. Zeitung« poroča iz Budimpešte, da so tamcašji politični krogi mnenja, da bo ogrska zbornica sklicana za 19. decembra t. l. za eno samo sejo, v kateri jej bo pričbšen dekret, da je razpuščena. Nove volitve bi se v tem slučaju vršile meseca marca leta 1906.

Sodnijska preiskava radi klica: Živela ogrska republika!

Na ukaz državnega pravdaika je policija prišla preiskavo proti nepoznamim osebam, ki so dne 3. oktobra na banketu vesučiščnikov po govoru posl. Holo zaklicali: »Živela republika! Doli s dinastijo!« Nadalje je prišla preiskava proti vesučiščnemu slušatelju Armandu Melhi, ki je v svojem govoru povodom blagoslovljenja vesučiščne zastave zakrivil razžaljenje veličanstva.

Dogodki na Ruskem.

Dar grofice Witte.

»Agencija Stiffani« je prejela iz Petrograda, da je gospa Witte darovala ubožcem 25.000 frankov, da proslavi vspeh minije svojega eoproga.

Novo rusko policijsko ministerstvo.

Kakor poročajo iz Petrograda, se govori v vladnih krogih, da bo ustanovljeno policijsko ministerstvo, katremu bosta podrejena policija in orožništvo. Za to novo mesto je baje določen Trepov, sedanji ministerski pomočnik.

Novi pomočnik finskega generalnega guvernerja.

Pomočnik prokuratorja pri apelacijskem sodišču v Petrogradu, Feodor Kukuranov je imenovan pomočnikom finskega generalnega guvernerja.

Oklopajača »Mikasa«.

Iz New-Yorka poročajo: Potniki nekega v Viktorijo došlega parnika, med katerimi je bil tudi znani vojaški poročevalec Collins, so pripovedovali, da so admiralsko ladjo »Mikasa« sari česniki pogнали v zrak, ker se je bilo moštvo spuntalo.

Drobne politične vesti.

Hrvaško-ogrski sporazum. Z Reke poročajo, da je včeraj dospel tjakaj ogrski državni poslanec Gera Apponyi, da po nalogu ogrske koalicije pričnejo predpogajanja s hrvaško dalmatinskim delegatom dr. Trumbićem glede hrvaško-ogrskoga sporazuma.

Volitve na Dunaju. Na pred včerajšnji državnozboraki dopolnilni volitvi namesto umrlega poslance Strohbacha v V. dunajskem okraju je bil izvoljen s 5184 glasovi krščansko-socialni profesor Sturm. Socialni demokrat Reumann je dobil 3216 glasov.

Na deželnozboraki volitvi v IX. dunajskem okraju, tudi namesto Strohbacha, je bil pa izvoljen s 6006 glasovi krščansko-socialni profesor Wolky. Kandidat svobodni-selne stranke, dr. Zemann, je ostal v manjšini z 2351 glasovi.

Volitve v Bukovini. Na pred včerajšnji državnozboraki dopolnilni volitvi v prvem volilnem okraju kmetskih občin Črnovice, je bil izvoljen kandidat združene romunske stranke, Avrel vitez Omeul.

Trentinci v tiroleškem deželnelnem zboru. Trentinski deželni poslanci se bodo baje, kakor javljajo iz Trenta, udeleževali tej tiroleškega deželnega zbora, to pa pod pogojem, da se jim dejo razne koncesije glede avtonomije.

Novi glavni poveljnik francoske armade je postal general Heyron, dosedanji načelnik šestega armadnega zbora.

Vojaške reforme na Španskem. Kakor javljejo iz Madride, naznani kralj v svojem prestolnem govoru povodom otvoritve zbornice, da predloži vlada med drugim tudi zakonski našt glede obligatorne vojaškega pouka, ki ima pripravljati splošno vojaško obveznost.

Domače vesti.

Interesanten prispevek k našemu tržaškemu šolskemu vprašanju. Vskemu slovenskemu otroku je gotovo že znan glavni

argument, ki ga navajajo Italijani proti zahtevi tržaških Slovencev po eni ljudski šoli. Ta je: v okolici je toliko in toliko slovenskih šol, ki niso oddaljene 4 km od mesta. V te šole morejo mestni Slovenci pošiljati svoje otroke.

Evo vam krasno ilustracijo k temu argumentu — kulturonosnih Italijanov!

V slovenski III. razred v Rojanu zabaja že sedaj 88 otrok. V nižje razrede gotovo še več. Poračete morda: saj lahko otvorijo paralelke! Na to pa odgovarja dejstvo, da se ima v Rojanu odpreti V. slovenski razred in da je tudi učiteljsko mesto že sistemizirano, a ne morejo odpreti tega razreda, ker nimajo prostora! Zato sta IV. in V. razred združena z 108 učencev!

Torej nimajo prostorov niti za domače okoličanske otroke. In v take šole naj pošiljajo še mestni Slovenci svoje otroke?! A razlika v učnem sistemu mestnih in šol na deželi?! A notorične vremenske in prometne razmere v našem velikem trgovskem mestu?!

Neverjetno ali resnično. Pred seboj imamo kuverto neke trdke na Kranjskem. Kuverta ima nadpis: »Ditta Ad. Obrsa — Zirknitz presso Rakke — Commercio Legnamie«. In ta kuverta je naslovljena v slovenskem jeziku na slovenskega trgovca v Trstu.

To je pač višek brezbriznosti v narodnem pogledu. Tako varuje kranjski trgovec slovenski značaj dežele kranjske! In to danes, ko dobivamo v Trst celo iz Milana tiskovine in naslove v italijanskih jezikih! Ne vprašujemo, je-li to zakrivil slovenski liberalce ali klerikalec, ampak konstatiramo jedacstavno, da je taka brezbriznost v narodnem pogledu — naroden škandal.

Iz Lokve nam pišejo: »Slovenec« od dne 6. t. m. je skušal brant škofa dra. Nagla. Zastonj!

»Slovenec« trdi, da škof želi in podpira slovensko narodno petje po slovenskih cerkvah, da pa nčde, da bi se pelo hrvaške napeve v slovenskih duhovnjah. Gola resnica je, kakor je le Bog v nebesih, da škof Negl v cerkvi sv. Mihaela v Lokvi ni slišal nobene hrvaške pesmi niti pri maši, niti pri blagoslovu. V nedeljo dne 18. septembra t. l. je bil škof pri popoldnanski službi božji v Lokvi in pavel so peli pesem »Ker skrivnost je tukaj taka« itd., kar popolnoma odgovarja besedilu »Tantum ergo«. Saj peveci, nevršči latinskemu jeziku, so isto pesem vzeli iz Fuersterjeve »Cecilije«, stran 172, ter primerjali latinski tekst na strani 184 ista pesmarica se rabi s dovoljenjem knežšk. ordinarijata v cerkvah po vsem Slovenskem. Namestu »Genitorie« so peli »Cast in slava razodeva« itd. Sicer pa se ne bomo radi tega prerekali ni z jednim ni z drugim: dejstvo je, da, ako bi naši latinizatorji molčali, bi bilo vse tiao. Če pa jim je slovenski jezik tra v peti, bodi jim povedano, da se ne bomo pogajali s njimi. Roko na srce in vprašaj sam sebe: Kdo je Bigu ljubši: ali oni, ki drugim narodnostim odreka želje in pravice, ali oni, ki ljubijo svoj rod ter branijo to, kar jim pritiče?!

V nedeljo dne 1. t. m. je bila »Šmihelska nedelja« t. j., obhajali so Lokveci svojega cerkvenega patrona. Oznanjena je bila peta maša z blagoslovom. Gospod duhovnik je v resnici pel sv. mašo, a peveci so molčali, molčala je vsa cerkev, odgovore je preiskrbljal sam cerkovnik! Isto tako se je godilo pri popoldnanski službi božji. Pred sv. mašo je bila propoved, ki jo je završil gospod duhovnik z nagovorom do cerkvenega pevskega zbora. Opozarjal ga je na želje škofa, na veliki praznik, na sv. Mihaela. Govorico, ki se je raznesla po vasi, je označal kakor veliko laž. Peveci so še isti tenn tek napravili protirazglas, v katerem so izjavili po maši ljudstvu natančno, kaj je govoril gospod duhovnik prvikrat, ko je, primoran pod smrtnim grehom, povedal škofove želje in prepovedi.

Dne 26. t. m. je bila vsa maša popolnoma tiha, le pri blagoslovu in zahvalno pesem so peli ljudje v cerkvi.

Na izjavo, ki so jo peveci poslali škofskemu ordinarijatu, je isti odgovoril, na naslov tukajšnjega gospoda duhovnika, da se je na kanonični vizitaciji le reklo, naj se intonira duhovnik »Tantum ergo« v slovenskem jeziku, ker peveci pojejo za tem slovensko pesem, temveč naj se poje, dokler ni

V najem se odda prazna soba, krasen razgled in soba meblirana za dve osebi. Acquedotto 81, IV.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5-70 hektolitrov dajapro po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi. Križevac.

V Trstu je na prodaj po zelo nizki ceni mirolilnica prve vrste v zelo živahni ulici in novi palači. Vse štelaže in opreme so nove in prav vkusno urejene. Več se izve pri upravi »Ed nosti«.

Enega čevljarja se sprejme v ul. Arcata št. 9.

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri trvdki

Belli & Corsi
ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.

Pozor! Pozor!

Nova krojačnica.

Piazza della Barriera 3 I.

Slovenski napis.

Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene!

Priporoča se udani

Slavoj Škerl.

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi zvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvorčkov. Izključna prodaja gramofonov, zvonofonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.

TELEFON šte. 1734.

Authorised School of Languages

učni moderne živče jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačne pojasnila daja autorizovana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadstr.

Mejnarodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.
TELEFON št. 1027

Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.

Se priporoča za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vozovi: za pohištvo toli v mestu koli v tu in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike

Posiljatve vsake vrste po stalni nizki prevoznini.

Proračuni brezplačno.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternel v ulici Giulia št. 76 je v dobri vsakovrstne jestrine kakor: kavo, riž, testenine (napeljske), sladkor, turščo in belo moko, naravno maslo, sveče, mlo, jedilno olje prve vrste po 36 novč.

— Blago vedno sveže. —

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Posiljanje na dom.

Josip Muha,
ul. Cavana (uhod ulica Cavazzani št. 3).

TELEFON št. 1027

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorater. Sprejema dela na deželi. Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica 190 Foscolo šte. 19.

— Blago vedno sveže. —

Iv. Kopač

svečar v Gorici

priporoča priznano najboljšo in najcenejšo

voščene sveče

Cenik brezplačno in franko.

Podpisani priporoča svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČIKARNO** pri Sv. Jakobu letiška ulica 12 (travena št. 308). Vedno svež kruh. Posiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Benedikt Suban.

Nova zaloga ovsa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Paestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

— Blago vedno sveže. —

MIRODILNICA

Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vogal Geppa)

Specializirana na delu in medicinskih drog, barv, pokost, lakov, ščetk, copičev, navašnega in parfumnega mila, petroleja, spirita (česte) za goriti. — Barvilo za čiščenje vina.

Nizke cene.

Prodaja na debelo in drobno

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

Francesca

odpluje dne 14. oktobra t. l. v Novi York.

Potnina znaša III. razred K 175.—, I. razred K 300.—.

Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

C. VECCHIET

TRST - Corso šte. 47 - TRST

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur.

Kupuje ali zamenja staro zlato in srebro z novimi predmeti.

Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno zlatenino, srebrnino in žepne ure.

Cene zmerne.

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kraj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR.

Narodni kolek je

v dobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo pilnove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugičnikom in sicer na uknjižbo po 5%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan od uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poslovno hranilnični račun 816.004.

Za bolne na želodcu.

Vsakemu, kateri si nakopije želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, življenje pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil, z nerednim življenjem kakor n. pr. želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zasliženje priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilno močnih zelišč in dobrih vinom. Jači in oživlja c prebavni sistem človeka. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ceveh in daje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, napanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih žilcev (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebravo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca z lahkim čistilom človeka vse nečredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljene na- vadne posledice slabe prebave, pomanjkljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavobol in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposodbo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposodbo močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvorjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove in novo življenje. — To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenih ali po 3.— in 4.— v lekarnah v Trstu: Škediću, Miljah, Kopru, Sežani, Trzinu, Ronkah, Fiumičelu, Ogledu, Gudežu, Izoli, Piranu, Pazinu, Buzetu, Postojni, Vipavi, Ajdovščini, Gorici, Gradiscu ob Soči, Koraninu, Remansu, Camplungu, Cervinjanu, Umagu, Bujah, Vižinadi, Mononi, Lovranu, Opatiji, Voloskem, Reki, Bakarju, Sušaku, Cabarju, Ribnici, Vrhniki, Idriji, Kanalu, Cedadu, Vidmu, Mor eljanu, Palmanovi, Latisani, Portogruaru, Vodnjanu, Pulju, Labinju, Cresu, Cernobilju, Metliki, Novemestu, Trebnjem, Ljubli, Ljubljani, Kamniku, Škottjiloki, Kranju, Tolmini, Tarcentu, Stanjeu, Codroipo, St. Vidu, Vrbovsko, Karlovac, Jaska, Samobor, Brežce, Krško, Podčetrtek, Pregrada, Rogatec, Celje, Pli-berk, Radovljica, Trzin, Trzin, Rigoisto, Pieve di Cadore, Serarolo, Longarone, Belluno, Cogne-ghiano, Padovi, Chioggia, Rovigo, Pago, Zadar; itd. kakor tudi v lekarnah vseh drugih večjih ali manjših krajeh Istre, Dalmacije, cele Avstro-Ogrske in sosednjih deželah.

Tudi pošiljajo lekarnarje v Trstu 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izrečno

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, go- spodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Stajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386 80 K. izplačane odškodnine: 82.737.159 57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakost slovanško-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občinske namene.

— Blago vedno sveže. —